

BEVER VISVIJVER DE SPRONG

Notitie van de Zoogdierverseniging:

DATUM	15 APRIL 2019
PROJECTNUMMER	2019.024
PROJECTNAAM	BEVER VISVIJVER DE SPRONG
OPDRACHTGEVER	VISVIJVER DE SPRONG
ONDERDEEL	
STATUS	DEFINITIEF
AUTEUR(S)	VILMAR DIJKSTRA
PROJECTLEIDER	VILMAR DIJKSTRA
DOCUMENTNUMMER	N2019.006

Inleiding

Visvijver De Sprong te Boxmeer heeft sinds de zomer van 2018 een bever binnen haar terrein. Deze bever graaft holen in de oever en knaagt bomen en struiken aan en om binnen het terrein van de visvijver. Daarnaast wordt op naastgelegen landbouwgrond gefoerageerd.

Bevers zijn (inter)nationaal strikt beschermd. Werkzaamheden die een schadelijk effect op de functionaliteit van een bevervestiging kunnen hebben, dienen bij voorkeur op zodanige wijze uitgevoerd te worden dat er geen negatieve effecten optreden. Als er wel negatieve effecten te verwachten zijn, dan dient er een ontheffing aangevraagd te worden (die al dan niet afgegeven wordt).

Figuur 1. Ligging van 'Visvijver De Sprong' (geel), ten westen van Boxmeer en ten oosten van de A73 (bron kaart: Google Maps).

Aangetroffen situatie

Op 14 februari 2019 is, samen met Margreet Janssen Reinen van Visvijver De Sprong, de situatie ter plekke bekeken.

Visvijver De Sprong is een water van ongeveer twee voetbalvelden groot met een oeverlengte van ongeveer 500 m en een geringe begroeiing aan bomen en struiken (figuur 1 en foto 1). Slechts een vrij beperkt deel van deze houtige begroeiing is geschikt voor bevers (onder andere berk, wilg, eik en kers). Een groot deel van de aanwezige houtige begroeiing is niet of minder geschikt voor

bevers als voedsel (onder andere zwarte els en meidoorn). Naast de visvijver liggen landbouwgronden waar gewassen geteeld worden, die voor bevers als voedsel van belang kunnen zijn (mais en bieten).

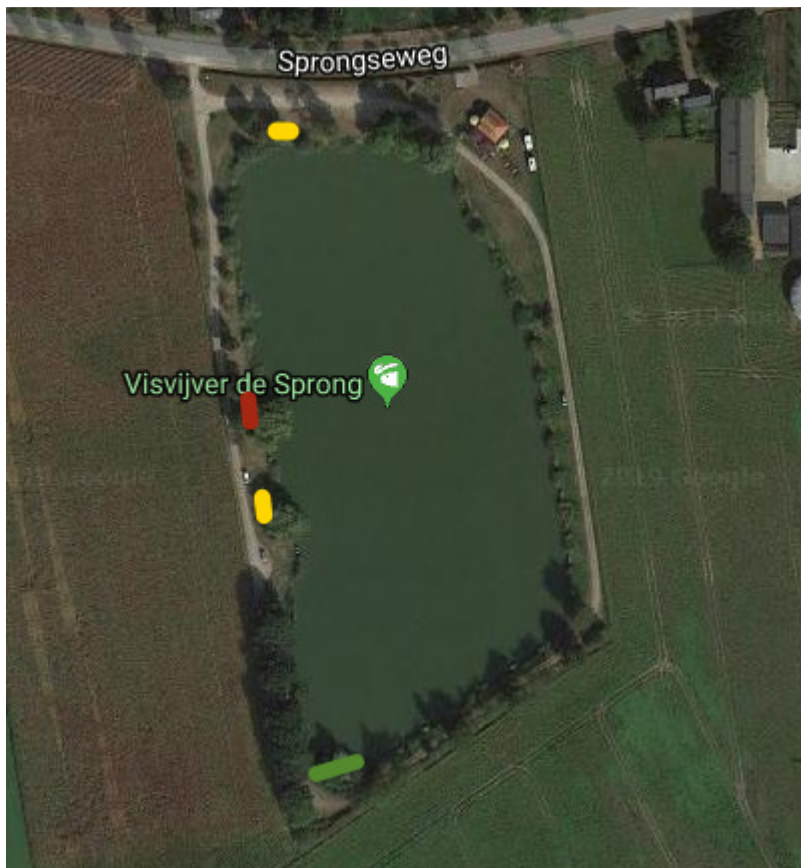
Foto 1. Impressie van visvijver De Sprong.

Tijdens het bezoek werd op twee locaties een ingestort beverhol aangetroffen (foto 2). Daarnaast werd onder een treurwilg een wintervoedselvoorraad van bevers aangetroffen. Op die locatie moet daarom ook een beverhol aanwezig zijn (figuur 2). In de zuidoosthoek staan enkele wilgen op de oever. Deze wilgen worden door de bever allemaal om geknaagd.

Gezien de geringe hoeveelheid knaagsporen gaat het hoogstwaarschijnlijk om een solitaire bever. Dit dier is waarschijnlijk afkomstig van de nabijgelegen Oeffeltse Raam en een nakomeling van de bevers die daar leven. In deze waterloop komen al vele jaren bevers voor. De bever heeft de visvijver waarschijnlijk bereikt via een waterloop die van de Oeffeltse Raam naar de snelweg A73 loopt, vervolgens een waterloop langs de snelweg gevolgd en via een kleine (doodlopende) sloot kan de visvijver aan de zuidkant worden bereikt.

Foto 2. Eén van de twee ingestorte beverholen langs de oever van visvijver De Sprong.

Figuur 2. Ligging van ingestorte beverholen (geel), een beverhol met wintervoedselvoorraad (bruin/oranje) en locatie met wilgen die flink worden aangeknaagd (groen) (bron kaart: Google Maps).

Problemen die door de bever ontstaan

De bever graaft verschillende hopen in de oever die vroeg of laat instorten. Hoewel tijdens het bezoek drie hopen werden vastgesteld is het mogelijk dat nog meer hopen aanwezig zijn. Waarschijnlijk zullen er in de toekomst nog meer hopen bijkomen. De oevers van de visvijver zijn namelijk ideaal voor een bever om in te graven. De oevers zijn relatief hoog en steil en lopen onder water ook steil door. De oevers van de visvijver worden intensief gebruikt door vissers (ook gehandicapten die tot aan het water parkeren). Gebruikers kunnen wegzakken in hopen van de bever en zich verwonden. Ook onderhoudsmachines en auto's kunnen in deze hopen wegzakken en schade oplopen.

De bever heeft in het najaar dagelijks bieten van het naastgelegen landbouwperceel gehaald, waardoor landbouwschade ontstond.

De visvijver heeft een aankleding van een beperkt aantal bomen en struiken die daardoor beeldbepalend zijn, waaronder twee grote treurwilgen. De bever zal zonder ingrijpen alle voor hem eetbare bomen en struiken om knagen.

Toekomstperspectief voor bevers op deze locatie

Vanwege de geringe grootte van het terrein en de geringe hoeveelheid voedsel die langs de visvijver aanwezig is, is de verwachting dat op deze locatie een bever hooguit een paar jaar kan leven, waarna het gebied is uitgeput en wordt verlaten. Het toekomstperspectief op een langdurige levensvatbare zich voortplantende bevervestiging is zeer laag te noemen.

Advies Zoogdiervereniging***Wegvangen en verplaatsen bever***

Omdat het toekomstperspectief voor de bever op deze locatie ongunstig is, adviseert de Zoogdiervereniging om de bever weg te vangen en in de Maas los te laten. De bever kan dan binnen de invloedssfeer van de Maas een geschikt leefgebied gaan zoeken. De Maas fungeert van nature al als verbindingsweg in het landschap en bevers gebruiken deze rivier op zoek naar een geschikte locatie en een geschikte partner.

Er kan voor gekozen worden om de bever niet weg te vangen en af te wachten totdat het voedsel niet meer voldoet en de bever zelf wegtrekt. Dat is echter niet verstandig omdat ondertussen het gevaar van wegzakkende personen en materieel reëel is, waardoor letsel en materiele schade ontstaat. Het voorkomen daarvan zal zeer hoge kosten met zich meebrengen (aanpassen oeverprofiel en/of aanbrengen antigraafmiddelen) en is in deze situatie niet reëel. Daarnaast zal de bever in de tijd dat deze aanwezig is de beeldbepalende begroeiing negatief beïnvloeden.

Voor het wegvangen van de bever is een ontheffing noodzakelijk. Deze kan bij de Faunabeheereenheid van de Provincie Noord-Brabant worden aangevraagd.

Het voor bevers ongeschikt maken van de visvijver

Om te voorkomen dat er na het wegvangen van de huidige bever zich opnieuw bevers gaan vestigen, is het raadzaam om de inrichting van de visvijver aan te passen. Boom- en struiksoorten die door bevers gegeten worden kunnen tegen bevers beschermd worden met gaas, of een antivraatmiddel zoals Wöbra.

Schapen- of harmonicagaas met een minimale afmeting van 2,5 bij 5 cm werkt goed tegen bevervraat. Het gaas moet een minimale draaddikte van 2 mm hebben om bevers tegen te houden. Om te voorkomen dat de bever het gaas omhoogduwt, is het aan te raden het vast te zetten met pinnen in de grond. Het gaas moet tot minimaal één meter hoog aangebracht worden.

Wöbra is een niet giftige pasta die grotendeels bestaat uit kwartszand. De groei en sapstroom worden niet beïnvloed door het middel. Zodra de pasta is opgedroogd is het transparant. Breng het middel bij voorkeur aan als het niet regent en het minimaal 8 graden Celsius is.

Daarnaast kan ervoor gekozen worden om andere soorten bomen en struiken te gebruiken. In tabel 1 staan soorten weergegeven die de bevers niet of weinig eten en die geschikt zijn om rond de visvijver te gebruiken.

Tabel 1. Boom- en struiksoorten die bevers niet of weinig eten.

Nederlandse naam	Latijnse naam
Zwarte els	<i>Alnus glutinosa</i>
Esdoorn	<i>Acer spec.</i>
Paardenkastanje	<i>Aesculus hippocastanum</i>
Tamme kastanje	<i>Castanea sativa</i>
Den	<i>Pinus spec.</i>
Spar	<i>Picea spec.</i>
Vlier	<i>Sambucus spec.</i>
Sleedoorn	<i>Prunus spinosa</i>
Meidoorn	<i>Crataegus spec.</i>
Gelderse roos	<i>Viburnum opulus</i>
Roos	<i>Rosa spec.</i>
Kornoelje	<i>Cornus spec.</i>
Kardinaalsmuts	<i>Euonymus europeus</i>

Werkwijze bij het wegvangen en verplaatsen van de bever

Om de bever weg te vangen wordt gebruik gemaakt van vangkooien die speciaal voor bevers zijn gebouwd. Daarbij worden vangkooien aan de rand van de oever gezet en dusdanig vastgezet dat indien er een bever in gevangen wordt, deze niet met kooi en al in het water kan vallen. Als lokaas wordt gebruik gemaakt van appels, penen of (suiker)bieten. De vangkooien worden iedere ochtend binnen een uur na zonsopkomst gecontroleerd (dit is vooral bij zonnig weer van belang om oververhitting te voorkomen), of ze worden van een automatisch vangregistratie voorzien. Indien de bever is gevangen, dan wordt de vangkooi losgehaald van de bodem en geheel afgedekt met een doek. De kooi wordt zo snel als mogelijk in een auto of busje vervoerd richting de Maas, waarbij het van belang is dat er om de kooi rust heerst (geen harde geluiden of uitgebreide gesprekken). Aan de oever van de Maas wordt de bever uit de vangkooi gelaten. Een locatie waar met het vervoermiddel tot aan de oever gereden kan worden volstaat.

Omdat het om een solitaire bever gaat is het niet noodzakelijk om rekening te houden met de voortplantingsperiode. Het vangen kan daarom ook plaatsvinden in de periode mei-augustus.

De muskusrattenbestrijding in Noord-Brabant (Muskusrattenbeheer Brabantse Waterschappen) is gevraagd om de bever te vangen en naar de Maas te verplaatsen. Daarop is in principe positief gereageerd. Degenen die de bever gaan vangen en verplaatsen worden door de coördinator van de bestrijders op de

hoogte gebracht van de hierboven beschreven werkwijze. Bij vragen kunnen ze contact opnemen met Vilmar Dijkstra.